

Copwatch – med politen som fiende

Zomia

2017-11-24

Förra fredagen, under EU-toppmötet i Göteborg, blev en kamrat gripen utanför Centralstationen och förd till arresten. Innan inläsning blev personen tvingad att ta av sig alla kläder, med dörren öppen till korridoren utanför. Gripandet skedde dock inte på grund av något demonstrationsstök (något sådant syntes inte till under detta toppmöte), utan för att personen stannat upp och iakttagit ett polisingripande, trots att det inte uppskattades av polisen. Att (utan lagstöd) bli gripen bara för att ha tittat på en grupp poliser är säkerligen ovanligt, men ändå en del av ett mönster.

Som institution står polisen på förtryckets sida. Ordningsmakten och rättssystemet skyddar en djupt ojämlig samhällsordning med våld, ett system som dessutom slår sönder människans och andra levande varelsers livsmiljö. De rikas och mäktigas "rättigheter" försvaras, medan det skikt av underklassen som uppfattas som hotfullt mot den rådande ordningen kriminaliseras. Därför kan polisen dra åt helvete (FTP), därför är ACAB, All Cops Are Bastards, sant, och därför är polisinstitutionen en fientlig styrka från ett anarkistiskt perspektiv.

Men att polisen är vår fiende betyder inte att vi måste ha en "platt" syn på polisen, snarare tvärtom. Att känna sin fiende kan vara avgörande. Den person som finns innanför uniformen är inte bara polis, utan har också andra roller och relationer, en del av dem säkert positiva. Det finns viktiga variationer både inom och mellan enskilda poliser, distrikt, enheter och situationer. Polisforskning visar hur många poliser närmar sig yrket med ett omsorgsmotiv och tycker att poliser bör följa lagen, men att detta förändras över tid i riktning mot större tolerans för övervåld och en lägre respekt för lagen. Forskning av bl.a. Rolf Granér och Otto Petersson tyder på att en stor majoritet av de patrullerande poliserna har ett s.k. "autonomt perspektiv" på lagen. Skillnader mellan individer och polisgrupper kvarstår dock.

Detta är ett av flera skäl att bedriva snutkoll (copwatch), både spontant och organiserat. Det är vanligt att människor går förbi polisingripanden på offentliga platser, eller till och med vänder bort blicken. Detta skapar ett utrymme för "övervåld" och "övergrepp", och det normaliserar och döljer att vi har väpnade styrkor som patrullerar våra gator och kollar att alla, särskilt de som utmanar normerna, sköter sig. (Citationstecken relevant då från ett anarkistiskt perspektiv polisen i sig är ett våldsamt övergrepp.) Anarkister och andra poliskritiker så väl som andra människor utan en naiv snut-tillit gör därför väl i att ha som rutin att stanna upp och iaktta polisens ingripanden, och om möjligt dokumentera. Detta synliggör och problematiserar polisens närvaro och är dessutom ett tillfälle att träna sig i att hantera poliser.

Uppenbar copwatch provocerar ofta polisen, och det är inte ovanligt att de kommer fram och börjar tjafs, hota och uppmana den som iakttar att lämna platsen eller backa upp. Att det lagliga stödet för att ingripa mot någon som bara står och iakttar är klen bidrar nog till att de ofta inte ingriper direkt med våld, men det går inte att utesluta att en blir avvisad eller "omhändertagen" eller till och med gripen. Vem en är och vilket mått av underdånighet en visar kan spela stor roll. Var och en

måste göra en avvägning mellan den egna (kortsiktiga) säkerheten och det mått av utmaning och konfrontation som är möjligt och lämpligt. Säkerheten gäller också i relation till andra inblandade personer. Vad som eventuellt hänt innan ingripandet vet vi inte, och det finns en risk att den som iakttar uppfattas som orimligt nyfiken eller respektlös. Ju tydligare det är att det är polisen som granskas och ingen annan, desto bättre.

I Sverige är tilltron till polisen hög, och copwatch, både spontant och organiserat, ännu väldigt outvecklat. Här finns det otroligt mycket att göra. Och det är inte svårt. Det är bara att börja genom att lyfta blicken från mobilen och ha lite luft i tidsschemat när en är ute på stan. Nästa gång är det du som blir gripen, och när du själv utsätts för våld, olagligheter eller hotfullt beteende önskar du säkert att det finns människor där som iakttar och bryr sig.

Fördjupning: snutkoll.se, Batongerna slår nedåt : En berättelse om brottsbekämpning.

Anarchist Archive

anarchist-archive.org · anarchist-archive@riseup.net